

Nr 281.

Av herr **Björck**, om verkställande av en undersökning beträffande den s. k. kolorerade veckopressen m. m.

Sedan lång tid tillbaka har debatt förts om verkningarna särskilt i fråga om ungdomens moraliska liv och dess livsbedömning överhuvud av den s. k. kolorerade veckopressen. Ansvarskännande ungdomsfostrare, föräldrar, lärare, präster, läkare, tjänstemän i barnavårds- och ungdomsnämnderna m. fl., ha med bekymmer trott sig kunna konstatera ett tydligt samband mellan en tilltagande förflackning i ungdomens moraliska reaktioner och slapphet i livsföringen och samma ungdoms ständiga umgänge med dylik veckopress och med en allt mera ohöljt sensuell litteratur av en viss typ. Från motsatt håll framföres dels mer eller mindre våldsamma angrepp på dessa ungdomsfostrare såsom bonerade moralister, dels ett ofta bestickande försvar för denna nöjesläsning såsom en väg till bildning genom att de väcka lust för läsning av mera kvalificerad art och därmed också för studier.

Att här under alla omständigheter gömmer sig ett problem av utomordentlig betydelse för vårt folks andliga hälsa och moraliska beredskap är ofrånkomligt. Samhället har hälsovårdsnämnder, som noga övervaka den lekamliga födan, och den handlare, som tillhandahåller skämda födoämnen, blir åtalad och straffad. Men när det gäller själens liv, fantasiens, känslans och viljans liv, som bestämmer motivbildningen och därmed handlingslivet för hela vårt unga släkte, finnas ytterst få restriktioner. Den andliga näringsfrågan är utan gensägelse icke tillräckligt observerad. Det är emellertid en synnerligen utbredd folkopinion att något måste göras och göras snart.

Att här finna en väg, som på en gång utesluter ett odemokratiskt tvångs- och censurförfarande och ändå kan leda till resultat, är svårt.

Väsentligt synes till en början vara att få en grundval för en rättvis bedömning av saken så att överdrivna och ovederhäftiga domar undvikas. Det synes därför nödvändigt att några med ungdomsfostran förtrogna personer t. ex. en läkare, en präst, en tidningsman och en lärare auktoriseras att under exempelvis ett år noggrant följa denna veckopress och genom inhämtande av uppgifter från barnavårds- och ungdomsnämnder, från ungdomssammanslutningar m. m. bilda sig en uppfattning om både positiva och negativa verkningar av ifrågavarande litteratur och press. Rapport om gjorda erfarenheter och iakttagelser skulle efter granskning vid årets slut insändas till regeringen och delgivas riksdagen, som därefter kan fatta ställning till frågan om ev. ingripanden av annat slag.

Redan tillvaron av en sådan granskningsnämnd, som icke skulle äga någon som helst censur myndighet utan endast ha att iakttaga pressalstren, skulle säkerligen verka restriktiv på både författare och utgivare. Sedan erfarenhet sålunda vunnits, och om det visade sig önskvärt att experimentet fortsatte, kunde uppdraget att granska den hithörande pressfloran givas åt en enda, varigenom kostnaden för statsverket icke bleve stor. I varje fall synes saken väl värd försöket och den därmed förenade kostnaden.

Med åberopande av vad sålunda framhållits får jag vördsamt föreslå riksdagen,

att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära tillsättning av en granskningsnämnd med uppgift att under ett kalenderår följa den kolorerade veckopressen och sådan billighetslitteratur, som i kiosker och på liknande ställen utbjudas särskilt till ungdomen och att om sina iakttagelser efter årets slut avgiva rapport till regering och riksdag.

Stockholm den 23 januari 1945.

John Björck.